

Ugnana neugnanka.

(Prizor iz šolskega življenja.)

(Konec.)

Cilka (priđe s plahim obrazom): Kje neki so dekleta? V šoli ne bodo, saj se že skoro mrači. Kuhinja je tudi zaprta. — Zame je pravzaprav še boljše. Bodo mislile, Bogve koliko časa sem že doma. (Spravlja knjige v predalnik in zagleda nedovršeno pismo.) Oh, tole pismo me tudi še čaka. (Čita sama zase.) Saj še ni končano! Najbolje bo, če kar nadaljujem. Kaj bi še povedala? Ali naj se hvalim, kako me imajo povsod radi? No, radi me že imajo, kadar naredim kako neumnost, da imajo zabavo. Nazadnje pa le sama trpim. E, nič več ne bom pisala. Kvečemu to pristavim, naj mama moli zame. Molitev vedno pomaga, zlasti, če mati moli za otroka; pa tudi, če otrok moli za starše. Tako so nam gospod povedali v šoli. (Piše in potem zvije pismo skupaj.) — Oh, da bi vsaj kmalu prišla gospodinja! Najrajši imam, če čimprej prestanem, kar me čaka. Kaj pa naj rečem, če me vpraša: »Kje si se vlačila, potepenka?« Hm! Saj lahko rečem: »Gospodična učiteljica me je prosila, da sem ji nesla na dom zvezke; po kosilu sem ji pa pomagala, ko je zvezke popravljala.« (Iz kota se čuje pri-tajen glas: »O, ti navihanka!« Cilka se zgane, pogleda okrog in pravi zase): Kakor bi bil kdo izpregovoril. Menda so prišla dekleta domov. — Kaj bi potem še lahko rekla? — »Pri Mrakovih sem bila; njena mama me je prosila, da sem Katico računati učila.« — (Iz kota se čuje komaj slišno: »Grda laž!«) — Zdi se mi, da mi že vest očita; saj se še nisem zlagala; samo mislila sem, če bi se tako izgovorila. To je res, če bi tako govorila, bi bila laž. — E, z lažjo si pa res ne maram pomagati! (Pri tem zagleda materino pismo. Odpre ga in se zresni.) Kdaj je pa to sem prišlo? (Čita.) Saj sem rekla, da vse sproti domov počenčajo. — (Nevoljno.) Naj pride sestra; se bo vsaj prepričala, koliko je res. Kar je res, je pa

res. Zaradi tega me še ne bo konec. In če dekleta izvedo, kako se mi je danes godilo, tudi nič zato. (Iz kotov se čuje): »Že vemo, vse vemo!« (Pri tem skočijo deklice k Cilki.)

Cilka (presenečena in vznemoljena): Tega bi pa od vas ne bila pričakovala. Sram vas bodi, da se takole skrivate; nazadnje sem pa vselej le jaz navihanka.

Maksa: Ne, Cilka; danes smo bile tudi me.

Anica: Cilka, nikar ne bodi huda!

Maksa: Veš, toliko časa smo te zastonj čakale; smo pa rekly, da se moramo maščevati, a le za šalo.

Cilka: Pa taka šala meni nič kaj ni všeč.

* * *

(Nekdo potrka. V sobi nastane tihota.)

Maksa: Naprej! (Vstopi Milena, sestra Cilkina.)

Vse: Dober dan, gospodična!

Milena: Dober dan, Bog daj!

Cilka (nekoliko v zadregi, se urno zdrami ter skoči k Mileni): To je prav, Milena, da si prišla.

Milena: Ali vas motim? Zdi se mi, da ti nekaj ni prav, Cilka. Kaj si pa naredila?

Cilka (se obotavlja): O, nič, same šale.

Maksa: Prosim, gospodična, vsedite se! Mislim, da bo gospodinja kmalu prišla. Mudi se nekje zunaj po opravkih.

Milena: Cilka, jaz ti berem na obrazu, da si nekam v zadregi. Povej, kaj se je zgodilo! Mama je vedno v skrbeh zaradi tebe.

Cilka: Oh, nič posebnega.

Maksa: Bom pa jaz povedala, kaj smo imele.

Milena: Ne, ne; naj se le sama obtoži.

Maksa: Jaz sem mislila samo to povedati, da smo bile danes tudi me nekoliko nagajive. Cilke ni bilo dolgo domov, smo se ji pa skrile. Končno smo jo pa nekoliko neprijetno presenetile; zato je bila razdražena, ko ste vi stopili v sobo.

Milena: Pa zakaj te ni bilo pravočasno domov, Cilka?

Cilka (gleda v tla in molči).

Maksa: Cilka, kar povej. Me že tako vse vemo. Kdor odkrito in skesano prizna svoje napake, si je že sam

naložil kazen, in ni potreba, da bi ga drugi svarili ali kaznovali.

Milena: To je res. Si slišala, Cilka?

Cilka: Pravzaprav drugega nisem nič naredila kakor to, da sem v naglici in v hipni nevolji pri sosedu zibelko prevrnila, in pa, da sem vežna vrata preveč zaloputnila, pri tem se je pa šipa razdrobila.

Milena: To je pač žalostno!

Cilka: Seveda je; saj mi je bilo tudi žal. Da sem potem po nerodnosti v vodo padla, to je pa mala nesreča. Sreča je pa, da me je Mrakova Katica hitro odpe-ljala na gorko, da sem se preoblekla in posušila. Zato me pa tako dolgo ni bilo domov. Vse drugo — na primer: da me je pes ugriznil — je pa spet samo nesreča.

Milena: Pa se je to vse danes zgodilo?

Cilka: Nesreča nikoli ne počiva — pravi pregovor.

Milena: To je že res. Ali ti bi morala bolj počivati, kadar te skušnjava vleče v kako nerodnost. Veš kaj? Morda bo najbolje, če se vrneš jutri z menoj domov.

Vse: Ne, ne, gospodična Milena.

Maksa: Jaz bi svetovala to: Cilka naj prosi gospoda voditelja šolske Marijine družbe, da bi se smela pri-pravljati za sprejem. Prepričana sem, da se bo Cilka potem vsa izpremenila, če bo imela dobro voljo — seveda. Kajne, Cilka, da se ne boš branila?

Cilka: Bi že, pa gospod voditelj me ne bo maral.

Milena: Saj Cilka ni za to. Uči naj se, pa uboga naj rada.

Maksa: To ji bo ravno dala Marijina družba.

Anica: Cilka, ali nisi enkrat pravila, da bi tudi tvoja mama rada videla, če bi bila ti sprejeta v kongre-gacijo?

Cilka: O, mama bi že rada videla.

Milena: Jaz imam pa razne pomisleke.

Vse: Pomisleke?

Maksa: Komur je znana uredba Marijine družbe, ki je za sedanje čase najboljše varstvo mladine in najzanes-ljivejši pomoček za krepostno življenje, ne bo imel niti najmanjšega pomisleka.

Milena: No ja, saj ne rečem, da to ni dobra stvar; ampak ampak — ne vem kako bi rekla — človek potem nima nobenega užitka na svetu več. Včasih je pa le dobro, če si privošči človek kako veselje.

Maksa: Ne vem prav, kaj mislite, gospodična. Pravega veselja si vsi želimo; zato ga pa me iščemo in tudi najdemo pri pravem viru. Vir pravega veselja je pa v srcu.

Metka: Res je to. Prav danes sem brala neko pesem škofa Slomška, ki pravi nekako tako-le: »Če srce dobro ni, še vince ga skazi.«

Maksa: Zato pa, da je srce zdravo, dobro, pošteno in čisto, skrbi ravno Marijina družba.

Anica: Ljudje mislijo, če smo malo bolj vestne za molitev in za izpolnjevanje verskih dolžnosti, da moramo potem vedno glavo povešati in čmeriko prodajati.

Metka: Naj le pridejo pogledat, pa bodo videli, kako je pri nas vse živahno in veselo.

Maksa: Pustih in čmerikavih obrazov ne maramo ne!

Milena: E, vsak teden k spovedi — — — tega bi jaz že ne zmogla!

Anica: Kaj vsak teden! Vsak teden trikrat, pa dvakrat na dan k svetemu obhajilu! Vse verjamete, kar vam zlobni ljudje natvezejo.

Milena: Saj sem slišala še hujše reči.

Maksa: Morda, da moramo opolnoči vstajati in se do krvavega bičati, pa na pesku klečati.

Metka: Pa obleko iz kopriv nositi.

Anica: Iz kopriv, ki jih moramo ob uri duhov nabirati — tam ob pokopališču.

Maksa: Pustite, pustite šale!

Milena: Takih reči ne bo nihče verjel. Jaz zase sem teh misli, da se mora privoščiti mlademu človeku kaj več veselja.

Maksa: Kakšno veselje pa mislite? Ali naj cigarete kadimo? Ali naj trgamo čevlje okoli »pošte«? Ali naj sedimo vsak dan v kinu in gledamo tiste budalosti? Ali naj beremo knjige, ki jih še mama videti ne sme? Ali naj na karte igramo? Ali naj ponočujemo?

Ali naj si iščemo sumljive družbe? Ali mislite, da je ples tisto, kar človeka osreči? Rekle smo že: Vir sreče in veselja je tu notri. (Pokaže na srce.)

Milena: Pa v zakon ne sme, kdor je v Marijini družbi.

Vse (med smehom): No, no, no!

Maksa: Kogar Bog kliče v zakon, ga kongregacija prav nič ne ovira.

Anica: Saj prav take mladenke sodijo v zakon, ki so poštene in bodo tudi poštene ostale.

Milena: Če je tako, potem ima pa ta stvar že nekoliko drugačno lice, kot sem si jo jaz predstavljala.

Metka: Kupite si knjižico »Družabnik Marijin«, pa prečitajte pravila, da si napravite pravo sodbo o kongregaciji. Morda potem še vas obišče milost, da se boste odločili za kongregacijo.

Maksa: Če to ne, Cilki boste pa gotovo prigovarjali, da se nam pridruži.

Milena: Saj ji nič ne branim; samo, če hoče.

Anica: Cilka, pa se odloči!

Maksa: Tiste muhe, ki so te doslej motile, bodo vse počasi odletele.

Cilka: Saj bi; samo bojim se, da gospod voditelj ne bo zadovoljen z menoj.

Maksa: Nič se ne boj! Jaz grem s teboj, pa bom prosila zate.

Anica: Jaz grem tudi.

Metka, Betka: Jaz pa tudi!

Milena: Pojdimo pa vse.

Cilka: Zdaj pa upam, da bo šlo. Prepričale se boste tudi, da Cilka ni bila hudobna, pač pa malo poredna. V Marijini kongregaciji bom pa samo vesela, da sem v dobri družbi. Vesele deklince v dobri družbi ima pa tudi Marija rada. Milena, ti pa prideš kmalu za mano. (Odidejo.)

